

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

108. An Clericus relegatus à iudice Ecclesiastico, si durante relegatione efficitur laicus, & frangat relegationem, possit pro dicta fructura à iudice Ecclesiastico puniri, & duplicari poena? Idem ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76442](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76442)

vidian. resol. c. 54. num. 8. & rationem adducunt; nam si confugiatis ad Ecclesiam post delictum animo magistratum saecularem fraudendi, Ecclesiastica gaudet immunitate quamvis sit laicus, & ad tempus in ea moretur, multo magis gaudere debet, qui personam eius per Ordinum susceptionem Deo consecrat, ut illi perpetuo famuletur.

Sup. conten-
to in hoc
latè supra in
Ref. 80. & in
alijs eius
not.

2. Notandum est tamen, quòd si aliqui stare vel-
lent in prima opinione, illam multis modis limitat
Carolus de Grassis *ubi supra*, & Antonius de Marinis
rectè asserit procedere, quousque lis per sententiè ter-
minetur: ubi autem post sententiæ prolationem de
exequutione venit tractandum, illis concernentia
sunt ad Iudicem Ecclesiasticum remittenda, neque in
hoc aliter sentiendum est.

RESOL. CVII.

*An laicus relegatus per certum tempus, infra quod ef-
ficatur Clericus, & rumpit exilium sit à iudice
laico pro dicta fractura cognoscendus?*

*Et an si quis fuerit bannitus tempore, quo erat laicus, &
banno durante efficitur Clericus, utique liberetur à
iurisdictione laicali?* Ex part. 4. tractat. 1. Resol.
lib. 22.

Sup. hoc in
Ref. seq. §. 2.
cursum ante
medium.

§. 1. **N**egativè respondeo, sed hoc ad Iudicem Ec-
clesiasticum spectat, quia agitur de nouo
delicto facto in statu, quo delinquens effectus est
exemptus, & ita tenet Doctores, quos citat & sequi-
tur Antonius de Marinis *ref. quotidiana. 189. n. 2.* Riccius
part. 3. decis. 302. & Squillante *de priuil. Cleric. cap. 7.*
dub. 3. num. 107. qui etiam addit quòd si quis fuerit
bannitus tempore quo erat laicus, & banno duran-
te efficitur Clericus, quòd utique liberabitur à iurif-
dictione laicali. Vide Francorum *decisione 209.* &
384.

RESOL. CVIII.

*An Clericus relegatus à iudice Ecclesiastico, si duran-
te relegatione efficiatur laicus, & frangat relegatio-
nem, possit pro dicta fractura à iudice Ecclesiastico
puniri, & duplicari poena?*

Et quid è contrà?
*Idem dicendum est, si Clericus committat delictum tem-
pore Clericatus, & post delictum ducat uxorem* Ex
part. 1. tract. 2. Ref. 119. aliàs 118.

§. 1. **H**anc questionem tangit breuiter doctus Iu-
risconsultus Barbosa in *Remiss. ad ordinat.*
Regn. Lusitan. lib. 5. tit. 139. num. 153. & negatiuam
sententiam tenuit Vincentius de Franchis in *decis.*
395.

2. Sed mihi sententia affirmatiua summopere
placet, in quam videtur inclinare Barbosa, & ab-
solutè tenet Episcopus Genuensis in *praxi Archiepisc.*
Neapol. cap. 8. num. 3. qui testatur de obseruantia illius
Curia, & adducit multos canones, & rationes: qui
etiam in *n. 2.* optime etiam docuit, quòd Clericus, qui
dam esset laicus, fuit relegatus à Iudice laico, &
pendente relegatione, assumpsit clericatum non po-
test puniri à Iudice laico de fractura prædicta; sed ab
Ecclesiastico puniendus est. Idem dicendum erit, si
Clericus committat delictum tempore clericatus, &
post delictum ducat uxorem: nam adhuc erit puniendus
à Iudice Ecclesiastico. Hæc omnia Genuensis, &
post illum Madius in *tract. de sacram. Ordin. cap. 13.*
num. 44.

Supr. hoc in
Ref. præteri-
ta.

Sup. hoc vlt.
latè infra in
Ref. 147. §. 1.
& 2. & in a.
liis eius pri-
mæ not.

RESOL. CIX.

*An index laicus possit punire Clericos, qui sine habitu,
& tonsura immiserunt se in delictis grauissimis?*

*Et notatur, quod ad priuandum Clericum privilegio fori,
ad hoc ut dicatur se in enormitatibus immiscere, ve-
quiritur aliqua, qua in calce huius Resolutionis ex-
planantur.* Ex part. 2. tract. 2. Ref. 24. aliàs 23.

§. 1. **A**ffirmatiuè respondent aliqui Iurisconsulti,
putant enim Clericum facinorosum, qui
dimisso habitu clericali immiscet se enormitatibus,
in fori priuilegium amittere, & conueniri, & puniri
posse per Iudicem saecularem. Ita inter multos docet
Ioan. de Heua in *Curia Philippica. p. 3. n. 30.* Riccius
in *praxi, tom. 2. resol. 172. n. 2.* Bobadilla in *polit. tom. 1.*
lib. 2. c. 18. n. 95. ubi sic ait: [Si el Clerigo, dexado el
habito, y tonsura clerical por vn año, ó mas, y co-
metiessè delitos enormes, y cruels, como serian ho-
micidios, hurtos sacrilegos, adulterios, falsos testi-
monios, ó violencias publicas, y se mezclasse en
otras torpedades detestables, y perseverasse en ellas
viuendo suelto, y dissolutamente; entonces el Cle-
rigo; ora sea en ordenes menores constituido; ora
en mayores, pierde el privilegio del canon y del
fuero: y podrá el corregidor, sin encoirir en escóm-
municacion, y sin que proceda amonestacion, fe-
cretarle sus bienes, prendete, y atormentale, y sin
degradacion castigarle en pena de muerte.] Ita ille,
qui in *Gloss. lit. B.* adducit plures Doctores ita sentien-
tes, & præcipuè Alex. de Nouo, *conf. 59.* Verum est;
quòd postea in *n. 96.* limitat hanc sententiam, quando
delictum commissum adeò esset reipublica penitio-
sum, ut pium sit illud punire.

2. Sed hæc sententia, quoad Clericos in sacris
constitutos, est prorsus exterminanda à Tribunalibus;
& contra Bobadillam instant ferè omnes Do-
ctores, & Theologi. Ideò dicendum est, supradictum
Clericum non posse à Iudice saeculari puniri, nisi antea
præcesserit trina monitio; aliàs à suo Iudice Ecclesia-
stico est puniendus, etiam si perpetrasset quomodo doli-
bet atrocissimum delictum. Et ita docet Ceuallos *tr.*
de cognitione per viam violentia. p. 1. q. 76. num. 6. & *seq.*
qui citat plurimos Iurisconsultos. Idem docet Bellet-
tus in *disquis. cler. part. 1. tit. 3. §. 7. num. 3.* & alij penes
ipsum, Ex nostris hanc sententiam aduersus Boba-
dillam defendit Megala *3. part. lib. 3. c. 1. §. 1. n. 31.*
& 32. Ex Societate Iesu Filliucius *tom. 1. tr. 16. c. 11.*
num. 314. cum alijs. Et ratio defumitur ex *cap. in au-
diencia. 25. de sent. excomm. ibi.* (Huiusmodi Clerici,
si à Prælato tertio commoniti militatia noluerint ar-
ma deponere, de priuilegio Clericorum subsidium ali-
quod habere non possint.) Et in *c. fin. de vit. & honest.*
Cler. sic habetur: [Mandamus, quatenus, si tales
tertio à te commoniti, ab huiusmodi non respuerint
sed prætermisissis diuinis officijs, negotiationibus in-
stiterint supradictis; cum eo facto priuilegium abici-
ant clericale.] Ex quibus clarè apparet, clericum,
ante trinam notationem non esse priuandum priui-
legio fori, nec Curia saeculari tradendum. Et hanc
sententiam præter DD. citatos tenet amicus heu!
quondam noster, D. Carolus de Grassis de *effect. cler.*
eff. 1. n. 891. Martha, de *iurisd. p. 4. cent. 2. cas. 135.* Bar-
bosa in *collect. tom. 2. lib. 5. tit. 39. c. 25. n. 2.* Ambrosinus
de *immun. Ecc. c. 17. n. 16.* Bonac. de *legib. dist. 10. q. 2. p.*
1. §. 4. n. 6. & alij penes ipsos. Nec obstat *c. perpendi-
mus, de sent. excomm.* nam ibi Summus Pontifex, ut
communiter tenent Doctores, non agit de priui-
legio fori sed de priuilegio canonis, ut notat Coninch
de *Sacr. dist. 14. dub. 15. n. 160.* Bonacina, Ambrosinus,
Barbosa,

Pro contem-
to in hac Ref.
infra in Ref.
161. & in
His suppo-
sitis, in hac
vique ad §.
Ad priuile-
gium, & li-
gauerit in
Ref. 281. &
supra in Re-
sol. 67. §. 2. &
in tom. 7. u.
1. Ref. 6. ex
lata eius do-
ctrina si-
gnanter in §.
Tertio.

Supr. hoc in
Ref. 1. not.
præterita, §.
vlt. & in
Ref. 2. §. At
his & in Ref.
3. §. 4. pau-
lo post ini-
tium, vlt.
Nam si, & in
§. 8. & in §.
vltim. notæ
præterita.